

4.6.2019

Vankiloiden ja kirjastojen yhteistyöryhmän kokous

Aika 3.5.2019 klo 9.00–12.00

Paikka Pieni neuvotteluhuone (3 krs), Turun pääkirjasto, Linnankatu 2, 20100 Turku

Läsnä	Ahola, Marita	Vaasan kaupunginkirjasto
	Ahoniemi, Katja	Tampereen kaupunginkirjasto
kohdat 1–4	Almgren, Päivi	Lounais-Suomen aluehallintovirasto
	Autio, Asko (pj ja esittelijä)	Turun kaupunginkirjasto
kohdat 1–5	Hussein, Kati (etänä)	Helsingin kaupunginkirjasto
kohdat 4–7	Kaskinen, Miika (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (IPRA)
	Kipinoinen, Kristian	Rikosseuraamuslaitos (LSRA)
kohdat 1–5	Leinonen, Hanna (etänä)	Helsingin kaupunginkirjasto
kohdat 1–4	Liminka, Vesa (etänä)	Joensuun seutukirjasto
	Lindberg, Pirkko (etänä)	Tampereen kaupunginkirjasto
	Malka-Kannisto, Irmeli	Turun kaupunginkirjasto
	Muhonen, Heli (etänä)	Kuopion kaupunginkirjasto
	Oosi-Villikka, Johanna	Kuopion kaupunginkirjasto
	Piikkilä, Terhi	Vaasan kaupunginkirjasto
kohdat 1–4	Pirnes-Toivanen, Suvi (etänä)	Joensuun seutukirjasto
	Sirviö, Riikka	Oulun kaupunginkirjasto
kohdat 1–5	Sunimento, Kati	Rikosseuraamuslaitos (KEHA)
kohdat 1–4	Vaara, Mervi (etänä)	Oulun kaupunginkirjasto
	Hukkanen, Hanna	Tornionlaakson kirjasto (Ylitornio)
Muut	kohdat 1–3	
	Puolakka, Pia (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (KEHA)
	Larikka, Tiina (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (LSRA)
	Nina Hyypä (etälähetys)	Turun kaupunginkirjasto
Poissa	Berg, Karoline	Helsingin kaupunginkirjasto
	Pilppula, Rebekka	Turun kaupunginkirjasto
	Pääkkölä, Jouni	Oulun kaupunginkirjasto
	Rikkilä, Jarkko	Tampereen kaupunginkirjasto
	Savinainen, Päivi	Kuopion kaupunginkirjasto

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen läsnäolijat.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi läsnäolijat.

2 Esityslista

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

3 Älykäs vankila -hankkeen esittely

4.6.2019

Esittelijä: *Pia Puolakka, Rikosseuraamuslaitos*

Projektipäällikkö Pia Puolakka esittelee Rikosseuraamuslaitoksen *Älykäs vankila* -hanketta.

Liite: *Älykäs vankila*

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Toimittajilla on mahdollista tehdä palveluun kieliversiot suomen ja ruotsin lisäksi myös englanniksi ja muilla isoille kielivähemmistöille.

Jokaisesta digituen maakuntapilotteihin osallistuvasta viidestä maakunnasta on tavoitteena saada mukaan yksi vankila, joissa olemassa olevaa sähköistä asiointia voitaisiin kehittää. Yhteistyö on kuitenkin vasta alkamassa. Kirjastojen digihankkeet ovat myös potentiaalisia yhteistyökumppaneita, sillä maakuntien digipilotit eivät kata kaikkia alueita.

Palvelun jatkokehittely vaatii Riseltä aktiivista otetta, jotta se jäsentyy osaksi normaalia toimintaa hankeajan jälkeen. Toimittajat kehittävät myös itse tarjoamaansa ratkaisua.

Vankien lainattavaksi halutaan älypöydillä käytettäviä e-kirjoja ja äänikirjoja. Tämä vaatii verkkoyhteyden, sekä henkilökohtaisen kirjastokortin tai tunnuksen e-palveluun. Keskusteltiin myös mahdollisuudesta musiikin suoratoistoon.

Rise järjestää Vantaan Tikkurilassa 19.11.2019 digiseminaarin, jossa palveluiden kehittämistä mietitään yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Ohjelma ja ilmoittautumishojeet tarkentuvat myöhemmin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

4 Vankilakirjastotyön linjauksien valmisteleminen

Vankiloiden ja kirjastojen yhteistyön mallintaminen on yksi ryhmän tavoitteista. Toimintamallin laatimista käsiteltiin neuvottelussa 8.4.2019 ja sen toteuttamistavasta on tehty alustava toimintasuunnitelma.

Liite: *Vankilakirjastotyön linjaukset työryhmälle*

Esitys: Perustetaan työryhmä valmistelemaan vankilakirjastotyön linjauksia ja valitaan ryhmään edustus kirjastoista sekä Rikosseuraamuslaitoksesta. Työryhmä aloittaa toimintansa syksyllä.

Keskustelu: Tänä vuonna Vaasa ja Joensuu on saatu mukaan AKE-kirjastojen vankilayhteistyöhön. Vaasassa vankilayhteistyötä on tehty pitkään hanketoimintana. Tälle vuodelle ei ole haettu henkilöresurssia vankiloille tarjottavalle asiantuntija-avulle.

Joensuussa on ensimmäinen yhteistyöpalaveri Pyhäselän vankilan kanssa viikolla 19.

Vankiloiden tarpeet eroavat toisistaan ja kehittäminen on uutta puolin ja toisin. Onkin luonnollista, että kirjastopalveluita toteutetaan eri alueilla toisistaan poikkeavin tavoin. Osassa vankiloita johto on hyvin myönteistä kirjasto toiminnan kehittämiselle, ja AKE-kirjastot ovat pystyneet tukemaan niiden

4.6.2019

omaa kirjastotoimintaa. Toisissa vankiloissa taas kehittämiseen ei ole lainkaan resursseja, ja AKE-kirjastot ovat tehneet niissä perustyötä kirjastotoiminnan käynnistämisessä.

Vankiloiden johdon olisi tärkeää olla mukana suunnittelemassa, miten kirjastoja kehitetään. Kirjastot tarvitsevatkin tukea Riseltä, jotta kaikkien vankiloiden johto saadaan sitoutumaan yhteistyöhön ja vankiloille taataan tarvittavat resurssit toiminnan jatkamiseen.

Nykyisenkaltaista kehittämis- ja kokeilutoimintaa voidaan jatkaa vielä muutama vuosi, jonka jälkeen vankilakirjastojen perustoimintaa tai tapahtumien järjestämistä ei voida rahoittaa AKE-avustuksella. Vankiloille tulisi tänä aikana kehittää toimintamalli, jota kirjastot voisivat tukea.

Asiantuntija-avun resursointiin ja keskeisten käsitteiden määrittelyyn kaivataan tarkennusta. Linjauksia valmistellessa on tärkeää huomioida kaikki näkökulmat ja avata erilaisia toteutusvaihtoehtoja.

Päätös: Kootaan työryhmä valmistelemaan linjauksia ja yhteistä toimintamallia.

Ryhmän jäsenet ovat:

- Rebekka Pilppula, Turku (koollekutsuja)
- Marita Ahola, Vaasa
- Katja Ahoniemi, Tampere
- Johanna Oosi-Villikka, Kuopio
- Mervi Vaara, Oulu
- Kati Sunimento, Rise
- Kristian Kipinoinen, Rise
- Miika Kaskinen, Rise
- Päivi Almgren, Aluehallintovirasto

Luonnos ehdotuksesta annetaan kommentoitavaksi vankiloiden johdolle sekä OKM:lle ja OM:lle.

5 Ajankohtaista toimialueilta

Kirjastot ja Rikosseuraamuslaitos esittelevät toimintansa ja toimialueensa ajankohtaisia aiheita.

Esitys: Merkitään keskustelu tiedoksi.

Keskustelu: *Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue:*

Oulun ja Kuopion vankiloissa kirjastoyhteistyö on hyvällä mallilla. Oulun ammattikorkeakoulu on ollut tärkeänä apuna Oulun vankilakirjaston käynnistämisessä ja kirjastoaineiston läpikäynnissä. Alueelle saadulla strategiamäärärahalla voidaan hankkia aineistoja suljettuihin vankiloihin.

Oulun vankilassa on pidetty digiopastuksia ja aloitetaan Hetki tarinalla -sadutuskurssi. Kesäkuulle on sovittu tutustumiskäynti Pelson ja Kestilän vankiloihin.

Kuopiossa pidetään vankilakirjaston avajaiset. Johanna on koonnut näyttelyn poistokirjoista löytyneistä vankien teksteistä ja piirroksista. Hän on myös

4.6.2019

käynyt tutustumassa Sukevan ja Mikkelin vankiloihin sekä sopinut henkilökunnan opastamisesta.

Sukevalla on käytössä PrettyLib-kirjastojärjestelmä ja aineisto on luetteloitu, joten lähtökohdat lainaustoimintaan ovat hyvät.

Mikkelin ja Pyhäselän vankilakirjastojen kehittäminen vaatii vielä paljon työtä. Vankiloihin on saatu kirjastojärjestelmän käyttöön tarvittavat tietokoneet ja laitteet, mutta PrettyLibiä ei ole vielä asennettu. Mikkelin tilakysymykset asettavat haasteita muun kirjastotoiminnan kehittämiseksi. Mikkelin kaupunginkirjaston kanssa ei ole viime vuosina ollut juurikaan yhteistyötä.

Avolaitoksista yhteistyö Ylitornion vankilan kanssa on sujunut loistavasti, ja se toimii hyvänä esikuvana muille avovankiloille.

Länsi-Suomen rikosseuraamusalue:

Kristian aikoo keskustella kirjastoyhteistyöstä Vilppulan ja Vanajan vankiloiden kanssa. Vaasassa kirjaston kehittäminen on käynnissä. Kylmäkoskella aineiston luettelointi on melkein valmis, ja siellä on tehty yhteistyötä VALMA-ryhmän kanssa sekä jatkettu satujen lukemista. Aineistopakettien kokoamiseen on saatu rahoitus ja niiden sisältöä on käyty läpi alueen vankiloiden kanssa. Suuntaa antava tietokirjalista vankilaan löytyy Outi-Finnasta: <https://outi.finna.fi/List/639370>

Musiikin suoratoistoa ja siihen tarvittavia laitteita halutaan kokeilla Turun vankilassa ja Huittisten yksikössä. Kristian ja Irmeli ovat suunnitelleet tutustumismatkaa Vaasan vankilaan.

Turun vankilassa ja Köyliön yksikössä kirjastotoiminnan uutena kohderyhmänä ovat naisvangit. Laura Hokkanen tulee pitämään monilukutaito-ope-
tusta Köyliöön ja Käyrään. Irmeli osallistuu 6.6.2019 Porissa järjestettävälle Vankimessuille. Painettua versiota Kristianin ja Irmelin kokoamasta julkaisusta *Reseptejä kirjaston ja vankilan yhteistyöhön* valmistellaan Turun vankilan kirjapainossa.

Etelä-Suomen rikosseuraamusalue:

Helsingissä vankilakirjastotoimintaa on jatkettu puoli vuotta kerrallaan. Tänä keväänä on vedetty lukupiirejä sekä sanapajakokeiluja vangeille. Toimintaa halutaan jatkaa syksylläkin.

Päätös: Merkitään keskustelu tiedoksi.

6 Vankiloiden kirjasto- ja taidepäivät 4.–5.9.2019 Turussa

Vankiloiden kirjasto- ja taidepäivät järjestetään Turussa 4.–5.9.2019. Käydään läpi päivien alustavaa ohjelmaa.

Esitys: Sovitaan, miten yhteistyöryhmän toimintaa esitellään tilaisuudessa.

Päätös: Päivillä kerrotaan valmisteilla olevista linjauksista, järjestetään paneelikeskustelu eri alueilla tehtävästä kirjastoyhteistyöstä sekä esitellään Risen ja yhteistyökumppaneiden toimintaa. Ohjelma on lähes valmis ja se julkaistaan piakkoin.

4.6.2019

7 Muut asiat

Käsitellään muut kokouksessa mahdollisesti esiin nousevat asiat.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Ei muita asioita. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.

Liitteet

29.4.2019 Pilppula, Rebekka: *Vankilakirjastotyön linjaukset työryhmälle*, pdf-dokumentti.

7.5.2019 Puolakka, Pia: *Älykäs vankila*, PowerPoint-esitys.